

רשומות

הצעות חוק

20 במרס 1984

1675

ט"ז באדר ב' התשמ"ד

עמוד

196	חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 57), התשמ"ד-1984
204	חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון), התשמ"ד-1984

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 57), התשמ"ד—1984

1. בסעיף 92(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח—1968 (להלן — החוק העיקרי) —

(1) ברישה, במקום "מבוטחת למענק לידה" יבוא "מבוטחת למענק אישפון, למענק לידה ולקיצבת לידה";

(2) בפסקה (2), אחרי "המועסק בישראל" יבוא "12 חדשים רצופים לפחות בתכוף לפני הלידה".

2. במקום הכותרת של סימן ב' בפרק ד' לחוק העיקרי יבוא:

"סימן ב': מענק אישפון, מענק לידה וקיצבת לידה/

3. במקום סעיף 94 לחוק העיקרי יבוא:

94. (א) מבוטחת שהודקה לאישפון בקשר ללידה זכאית: (1) למענק אישפון; (2) למענק לידה;

(3) לקיצבת לידה — אם ילדה יותר משני ילדים בלידה אחת.

דברי הסבר

(2) אשתו של מי שאינו תושב ישראל זכאית למענק לידה, אם בעלה מועסק בישראל והיא ילדה בישראל. לפיכך, די בכך שבעלה של היולדת, שבאה לישראל כדי ללדת כאן, עבד בישראל תקופה קצרה ביותר, כדי לזכותה במענק לידה, הכולל גם הוצאות אישפון וגם מענק המשולם ישירות ליולדת. כדי למנוע מצב זה, מוצע להתנות את הזכאות למענק לידה במקרה האמור, בכך שהעובד היה מועסק בישראל תקופה של 12 חדשים רצופים בתכוף ללידה.

סעיפים 3 ו-4 סעיף 94 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"המענק והזכות לו

94. (א) מבוטחת שהודקה לאישפון בקשר ללידה זכאית למענק לידה, בשווי כנקוב בלוח ו'; המענק יינתן להוצאות האשפון ולרכישת ציוד בשביל הנוול, או בציוד בעין בשבילו, ויכול שיינתן באמצעות בית החולים או המוסד הרפואי שבו אושפזה המבוטחת בקשר ללידה, הכל כפי שנקבע בתקנות.

סעיפים 1 ו-2 (משולב), התשכ"ח—1968 (להלן — החוק העיקרי) קובע לאמור:

"(א) מבוטחת למענק לידה היא אהת מאלה:

(1) מבוטחת לפי פרק ב' או אשת מבוטחת לפי פרק ב', אף אם הלידה אירעה מחוץ לישראל; (2) עובדת או עובדת עצמאית המועסקת בישראל או אשת עובד או עובד עצמאי המועסק סק בישראל, אף אם כל אלה אינם תושבי ישראל, ובלבד שהלידה אירעה בישראל."

(1) מענק הלידה כולל כיום תשלום ליולדת לרובי שת ציוד בשביל הנוול ותשלום לאישפון היולדת בקשר ללידה, המשולם במישרין לבית החולים שבו אושפזה היולדת.

כמפורט בסעיף 3 של הצעת החוק, מוצע להפריד בין שני סוגי התשלומים ולהוסיף סוג נוסף של תשלום. בשל שינוי זה מוצע לתקן גם את הרישה של סעיף 92(א) וכן להחליף את הכותרת של סימן ב' בפרק ד'.

1 ס"ח התשכ"ח, עמ' 108; התשמ"ד, עמ' 56; ה"ח התשמ"ד, עמ' 186.

(ב) אם אין המבוטחת בחיים, זכאי למענק הלידה ולקיצבת הלידה בעלה או האפוטרופוס על הנולד, לפי הענין.

4. אחרי סעיף 94 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
94 א עד 94

94א. (א) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יקבע בתקנות את סכום מענק האישפון.

(ב) מענק האישפון ישולם לבית החולים או למוסד הרפואי שבו אושפזה המבוטחת בקשר ללידה, על פי תביעה שתוגש באמצעות בית החולים או המוסד הרפואי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), אם ארעה הלידה בחוץ לארץ או בבית חולים או במוסד רפואי שהתביעה למענק אישפון אינה ניתנת להגשה באמצעותו, ישולם מענק האישפון למבוטחת בסכום השווה להוצאות האישפון שהיו לה בקשר ללידה, ובלבד שסכום זה לא יעלה על סכום מענק האישפון שנקבע לענין סעיף קטן (ב), כפי שהיה במועד בו ילדה המבוטחת.

94ב. (א) נולד ילד אחד, ישלם המוסד למבוטחת מענק לידה בשיעור של 20% מהשכר הממוצע.

(ב) נולדו שני ילדים או יותר בלידה אחת, ישלם המוסד, בכפוף לאמור בסעיף קטן (ג), מענק לידה בשיעורים אלה:

- (1) בעד שני ילדים — 100% מהשכר הממוצע;
- (2) בעד כל ילד נוסף — 50% מהשכר הממוצע.

דבריו הסבר

בתקנות, אך ייקבע ככלל שאשה, היולדת בבית חולים שמענק האישפון לא משולם לו, היתה זכאית למענק רק אם הוכיחה שנשאה למעשה בהוצאות אישפון בקשר ללידה.

לסעיף 94ב:

מוצע ששיעור מענק הלידה ייקבע בהתאם למספר הילדים שנולדו באותה לידה, כדלקמן:

בעד ילד אחד — 20% מהשכר הממוצע; בעד שני ילדים — 100% מהשכר הממוצע; ובעד כל ילד נוסף — 50% מהשכר הממוצע.

מוצע ששיעור מענק הלידה, במקרה של לידה יותר מילד אחד, ייקבע לפי מספר הילדים שהיו בחיים שבעה ימים לפחות, או שיצאו חיים מבית החולים — אם יצאו מבית החולים לפני תום שבעה ימים מיום הלידה.

שיעורי מענק הלידה המוצעים לגבי ילד אחד ולגבי שני ילדים תואמים את השיעורים הנהוגים היום. באשר ליולדת שילדה בלידה אחת שלושה ילדים או יותר, הסכום המשולם היום הוא כפליים מהשכר הממוצע לשלושה ילדים ובתוספת 100% מהשכר הממוצע בעד

(ב) השר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכומים הנקובים בלוח ו' בשים לב לתנודות בשכר העבודה ולהוצאות הקשורות בלידה.

(ג) המוסד רשאי לשלם אותו חלק ממענק הלידה המיועד לאישפון המבוטחת במישרין לבית החולים או למוסד הרפואי שבו אושפזה בקשר ללידה.

(ד) המוסד רשאי להגדיל את מענק הלידה, במקרים מיוחדים, בתנאים ובשיעור שנקבעו בתקנות.

(ה) אם אין המבוטחת בחיים, זכאי למענק בעלה או האפוטרופוס על הנולד, לפי הענין.

בהתאם לחוק היום, מורכב מענק הלידה מהסכום המשולם ישירות למבוטחת ומהסכום המשולם לבית החולים לכיסוי הוצאות האישפון. הסכום הכולל האמור נקבע על פי החוק, כאשר חלק מהסכום המיועד לכיסוי הוצאות האישפון נקבע בתקנות.

מוצע להפריד בין שני סוגי התשלומים ולהצמיד את מענק הלידה, המשולם ישירות ליולדת, לשכר הממוצע כפי שהיה ב-1 באפריל.

יחד עם זאת, סכום מענק האישפון ימשיך להיקבע

(ג) מענק הלידה לפי סעיף קטן (ב) ייקבע לפי מספר הילדים שהיו בחיים שבעה ימים, ואם יצאו מבית החולים לפני תום שבעה ימים מיום הלידה — בהתאם למספר הילדים שיצאו מבית החולים.

קיצבת לידה

394. (א) נולדו בלידה אחת יותר משני ילדים, ישלם המוסד למבוטחת, בכפוף לאמור בסעיף קטן (ג), קיצבת לידה חדשית בשיעורים אלה:

- (1) בעד שלושה ילדים — 50% מהשכר הממוצע;
- (2) בעד ארבעה ילדים — 75% מהשכר הממוצע;
- (3) בעד חמישה ילדים או יותר — 100% מהשכר הממוצע.

(ב) קיצבת הלידה תשולם בעד התקופה המתחילה באחד לחודש שלאחר הלידה והמסתיימת בתום ששה חדשים ממועד זה.

(ג) הקיצבה תשולם לפי מספר הילדים שהיו בחיים באחד לחודש שבעדו משתלמת הקיצבה ואולם בעד החודש הראשון שלאחר חודש הלידה תשולם הקיצבה לפי מספר הילדים שהיו בחיים בתום שלושים ימים מיום הלידה.

794. מענק לידה וקיצבת לידה יחושבו בכל שנת כספים על בסיס השכר הממוצע כפי שהיה ב-1 באפריל; הל לאחר מכן פיצוי, יוגדלו מענק הלידה וקיצבת הלידה בשיעור הפיצוי מיום תחילת הפיצוי, ואולם מענק הלידה ישולם בשיעורו הידוע ביום הלידה.

חישוב וערכון
מענק לידה
וקיצבת לידה

5. בסעיף 96 לחוק העיקרי, במקום הגדרת "היום הקובע" יבוא:

מיקון סעיף 96

"היום הקובע" — היום שבו הפסיקה המבוטחת לעבוד בהיותה בהריון שנסתיים בלידה שלגביה מוגשת התביעה לדמי לידה;"

דברי הסבר

כפי שהיה ב-1 לחודש שבעדו משתלמת הקיצבה, אולם שיעור התשלום בעד החודש הראשון ייקבע לפי מספר הילדים שבהיים בתום 30 יום מיום הלידה.

לסעיף 794:

מוצע שמענק הלידה וקיצבת הלידה יחושבו על יסוד השכר הממוצע כפי שהיה ב-1 באפריל של כל שנת כספים ובמהלך השנה יעודכנו לפי שיעור הפיצוי שחל.

מאחר שניתן לחשב את השיעור המעודכן של מענק הלידה רק לאחר ה-15 לחודש שבו חל השיעור, מוצע שאם הלידה ארעה בין ה-1 לבין ה-15 לאותו חודש, ישולם המענק בשיעור שהיה בתוקף לפני השיעור, דהיינו בשיעור הידוע ביום הלידה.

סעיף 5 בסעיף 96 לחוק העיקרי, המתייחס לדמי לידה, הגדרת "היום הקובע" היא "היום שבעדו מגיעים לראשונה דמי לידה לפי סעיף 99", נוסחו של סעיף 99 מובא להלן בדברי ההסבר לסעיף 8.

כל ילד נוסף, מוצע לפצל סכום זה לשניים: למענק לידה ולקיצבת לידה, כאמור להלן. תנאי שלפיו גובה מענק הלידה נקבע לפי מספר הילדים החיים בתום שבעה ימים מהלידה מופעל כיום רק לגבי לידות של ארבעה ילדים ויותר. מוצע להחילו לגבי כל לידה של יותר מילד אחד. עם זאת, תזכה יולדת במענק המוגדל אף אם הילד יצא חי מבית החולים עוד בטרם מלאו לו שבעה ימים. כללים אלה מיועדים למנוע תשלום מוגדל כאשר הילד נשאר בחיים זמן קצר ביותר לאחר הלידה ולמשפחה לא נגרמו הוצאות כספיות.

לסעיף 394:

מוצע לקבוע כי יולדת שילדה יותר משני ילדים בלידה אחת, תהיה זכאית, בנוסף למענק הלידה, גם לקיצבת לידה לתקופה של ששה חדשים, כשיעור הקיצבה משתנה לפי מספר הילדים.

בקיצבה המוצעת יש תמיכה נוספת במשפחה בתקופה הראשונה שלאחר הלידה.

שיעור קיצבת הלידה ייקבע בהתאם למספר הילדים

"תנאי הזכות

98. (א) מבוטחת ששולמו בעדה דמי ביטוח משכרה כעובדת או ששילמה דמי ביטוח מהכנסתה כעובדת עצמאית (בסעיף זה — דמי ביטוח), תהיה זכאית לדמי לידה —

- (1) בעד פרק זמן של 12 שבועות — אם שולמו דמי ביטוח בעד 10 חדשים מתוך 14 החדשים שקדמו ליום הקובע או בעד 15 חדשים מתוך 22 החדשים שקדמו ליום הקובע ;
- (2) בעד פרק זמן של 6 שבועות — אם שולמו דמי ביטוח בעד 6 חדשים מתוך 14 החדשים שקדמו ליום הקובע.

(ב) לענין סעיף קטן (א) יראו תקופה מהמנויות להלן שקדמה ליום הקובע כתקופה שבעדה שולמו דמי ביטוח :

- (1) תקופה שבעדה שולמו לאשה דמי פגיעה, דמי לידה, דמי אבטלה או דמי תאונה ;
- (2) תקופה שבעדה שולמו לאשה דמי מחלה או תמורת חופשה שנתית באמצעות קופת גמל כמשמעותה בסעיף 127ג ;
- (3) שני החדשים הראשונים של חופשה ללא תשלום ;
- (4) תקופה שבה היתה האשה מבוטחת לפי סעיף 92(ב), (2), ובלבד שעבודה כעובדת או כעובדת עצמאית לפחות 30 ימים רצופים בתכוף לפני היום הקובע ;

דברי הסבר

ללוח " (בסעיף זה — דמי ביטוח), להוציא דמי ביטוח שמועד פרעונם חל תוך ששים יום לפני היום הקובע, תהיה זכאית לדמי לידה —

(1) בעד פרק זמן שלא יעלה על שנים עשר שבועות —

- (א) אם שולמו בעדה דמי ביטוח כאמור עשרה חדשים מתוך ארבעה-עשר החדשים שקדמו ליום הקובע ;
- (ב) אם שולמו בעדה דמי ביטוח כאמור חמישה-עשר חדשים מתוך עשרים ושניים החדשים שקדמו ליום הקובע ;

(2) בעד פרק זמן שלא יעלה על ששה שבועות —

- (א) אם שולמו בעדה דמי ביטוח כאמור עשרה חדשים מתוך שמונה-עשר החדשים שקדמו ליום הקובע ;
- (ב) אם שולמו בעדה דמי ביטוח כאמור ששה חדשים, בהיותה בישראל לא יותר מארבעה-עשר החדשים שקדמו ליום הקובע.

בהתאם לחוק היום, נחשב יום הפסקת העבודה, בהיות האשה בהריון כ"יום הקובע" רק אם יום זה חל בתוך 42 הימים שלפני יום הלידה המשוער. הדלה העובדת לעבוד במועד מוקדם יותר, נחשב כ"יום הקובע" היום ה-42 שלפני יום הלידה המשוער. עם זאת, נבדקת זכאותה של המבוטחת לדמי לידה על פי מספר החדשים שבהם עבדה ושעבורם שולמו בעדה דמי ביטוח עד ל"יום הקובע". מצב זה מביא לכך ששנים הנאלצות להפסיק עבודתן בחדשי ההריון הראשונים, מפסידות לעיתים את הזכאות לדמי לידה מלאים או חלקיים, בשל כך שלא צברו מספר מספיק של חודשי עבודה וביטוח עד ל"יום הקובע".

התיקון המוצע, המצמיד את "היום הקובע" ליום הפסקת העבודה בפועל, יאפשר להתחשב בתקופות העבודה והביטוח שהמבוטחת צברה, אף אם הפסיקה עבודתה בחודשי ההריון הראשונים.

סעיף 6 סעיף 98 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"תחום הזכות

98. (א) אשה ששולמו בעדה דמי ביטוח לפי שכרה כעובדת או לפי הכנסתה כעובדת עצמאית לפי פרט 2

(5) תקופה שבה היתה האשה עובדת עצמאית, ומועד תשלום דמי הביטוח בעד אותה תקופה חל לאחר תיום הקובע או בחודש שבו ארעה הלידה.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, נסיבות, תנאים וכללים לפיהם ייראו התקופות האמורות בפסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (ב), כולן או מקצתן, כתקופות שבעדן שולמו דמי ביטוח אף אם תקופות אלה חלו לאחר תיום הקובע.

7. במקום סעיף 98 לחוק העיקרי יבוא:

98א. (א) מבוטחת שהיא עובדת שהאריכה את חופשת הלידה שלה לפי סעיף 6(ג) או (ד)(1) לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954² (להלן — חוק עבודת נשים) תהיה זכאית לדמי לידה נוספים בעד תקופת ההארכה, ובלבד שבסך הכל לא ישולמו דמי לידה בעד פרק זמן העולה על —

(1) ששה עשר שבועות — אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)(1);

(2) שמונה שבועות — אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)(2) והאריכה את חופשת הלידה לפי סעיף 6(ג) ו-(ד)(1) לחוק עבודת נשים או רק לפי סעיף 6(ד)(1) לחוק עבודת נשים;

(3) שבעה שבועות — אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)(2) והאריכה את חופשת הלידה לפי סעיף 6(ג) לחוק עבודת נשים.

דברי הסבר

קדם לתקופה האמורה — שולל לחלוטין את הזכאות לדמי לידה.

סעיף קטן (א)(2)(ב) המתייחס לעולות חדשות או תושבות חוזרות מפלה לרעה מבוטחות אחרות, כגון עובדות עונתיות, שאף אם שולמו עבורן דמי ביטוח בעד אותה תקופה, הן אינן זכאיות כיום לדמי לידה. לפיכך, מוצע להרחיב את תחולתה של הוראה זו על כלל המבוטחות.

סעיפים 6 לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, 7 ו-13 קובע לאמור:

"חופשת לידה

6. (א) עובדת שקרובה ללדה יתן לה מעבידה חופשת לידה ולא יעבידנה בתוך חופשת הלידה.

(ב) חופשת הלידה היא שנים עשר שבועות, מהם ששה שבועות או פחות מזה, כרצון העובדת, לפני יום הלידה המשוער, והשאר אחרי יום הלידה, אך עובדת

(ב) התמלאו התנאים שבפסקאות (1) או (2) לסעיף קטן (א) תהא האשה זכאית לדמי לידה לפרק זמן שלא יעלה על ששה שבועות, על אף האמור ברישית לסעיף קטן (א), אם שולמו דמי ביטוח להוציא דמי ביטוח שמועד פרעונם חל בין ששים יום לבין מאה ועשרים יום לפני תיום הקובע.

(ג) יראו תקופה שבה מבוטחת אשה לפי סעיף 92(ב)(2) כתקופה שבה שולמו דמי ביטוח לענין סעיף קטן (א), ובלבד שעבדה כעובדת או כעובדת עצמאית לפחות שלושים יום רצופים בתכוף לפני תיום שבו הפסיקה את עבודתה לרגל ההריון או הלידה.

הוראת הסעיף מאפשרות תשלום דמי לידה גם במקרים שקיים פיגור מסויים בתשלום דמי הביטוח.

מוצע לבטל את ההוראות שלפיהן פיגור בתשלום דמי ביטוח, שמועד פרעונם חל בין 60 ל-120 יום לפני תיום הקובע, גורר צמצום התקופה שבעדה משלמים דמי לידה, ופיגור בתשלום דמי הביטוח, שמועד פרעונם

2 ס"ח התשי"ד, עמ' 154; התשל"ג, עמ' 260.

(ב) מבוטחת שהיא עובדת שפיצלה את חופשת הלידה שלה כאמור בסעיף 6(ד)2 לחוק עבודת נשים, ובתום שלושה שבועות מיום הלידה היא עדיין זכאית להמשך תשלום דמי לידה, יידחה תשלום יתרת דמי הלידה לפי סעיף 98 עד שהילד יעזוב את בית החולים.

(ג) מבוטחת שהיא עובדת עצמאית, שהיתה זכאית לחופשת לידה מוארכת או לפיצול חופשת הלידה בנסיבות האמורות בסעיף 6 לחוק עבודת נשים, אילו היתה עובדת, יחולו עליה הוראות סעיף זה, בשינויים המחוייבים.

החלפה סעיף 99

8. במקום סעיף 99 לחוק העיקרי יבוא:

99. (א) התקופה שבעדה ישולמו דמי לידה תיקבע כך שמחצית מפרק הזמן שבעדו זכאית מבוטחת לדמי לידה לפי סעיף 98 תקדם ליום הלידה ויתרת פרק הזמן שבעדו היא זכאית לדמי לידה לפי סעיפים 98 ו-98א

תקופת דמי לידה

דברי הסבר

נוספים לתקופת ההארכה, אך לא ליותר משבועיים;

(3) אם כתום שלושה שבועות מיום הלידה עדיין זכאית היא להמשך תשלום דמי לידה, יידחה תשלום יתרת דמי הלידה לפי סעיף 98 עד שהולד יעזוב את בית החולים.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לגבי מבוטחת שהיא עובדת עצמאית, אם הולד אשר ילדה חייב להישאר או לחזור לאשפוז בבית החולים, תוך התקופה שבעדה משתלמים דמי לידה לפי סעיף 98, לתקופה העולה על שבועיים, ובלבד שניתנה הודעה למוסד על הבחירה בדרך ובמועד שנקבעו בתקנות.

בסעיף 13 להלן מצע לתקן את סעיף 6 לחוק עבודת נשים כך שתיוסף הוראה המאפשרת לעובדת, שילדה בלידה אחת יותר מילד אחד, להאריך בנסיבות שנקבעו את חופשת הלידה בשבועיים נוספים.

במקביל מצע לתקן את סעיף 98 לחוק העיקרי ולקבוע בו שאם היולדת האריכה את חופשת הלידה, היא תהיה זכאית לדמי לידה בעד תקופת ההארכה — בגבולות פרקי הזמן המרביים המוצעים בסעיף 98א.

כללים אלה יחולו גם לגבי עובדות עצמאיות.

סעיף 8 סעיף 99 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"תחילת תשלום

99. (א) לא יתחילו בתשלום דמי לידה אלא תוך ששה שבועות לפני יום הלידה המשווער, אך אם ילדה המבוטחת לפני תקופה זו — יתחילו התשלומים מיום הלידה.

(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות משלימות בדבר תשלום דמי לידה בעד לידה שלפני זמנה."

שהולד אשר ילדה חייב להישאר או לחזור לאשפוז בבית החולים תוך תקופת חופשת הלידה לתקופה העולה על שבועיים, הברירה בידה לעשות אחת מאלה:

(1) להאריך את חופשת הלידה עד תום תקופת האשפוז, אך לא ביותר מארבעה שבועות;

(2) לשלל את חופשת הלידה כך ששלושה שבועות יהיו בתכופ אחרי יום הלידה והיתר אחרי היום שבו הולד יעזוב את בית החולים.

לא יהיה תוקף לבחירה לפי סעיף קטן זה אלא אם העובדת הודיעה עליה בדרך, במועד ולמי שקבע שר העבודה בתקנות.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) מותר לקצר את חופשת הלידה, בהסכמת העובדת ובאישור שבכתב מאת רופא, אם הנולד איננו בחיים, ובלבד שהחופשה תכלול לפחות שלושה שבועות שאחרי הלידה.

(ד) שר העבודה רשאי לנקוב בתקנות עבודות מסויימות שבהן תהא חופשת הלידה שלפני יום הלידה המשווער פרק זמן שקבע בתקנות ושלא יעלה על ששה שבועות."

סעיף 98 לחוק העיקרי קובע:

"יש לידה ליוולדת בתנאים מיוחדים

98א. (א) מבוטחת שהיא עובדת, שהאריכה את חופשת הלידה שלה לפי ברירה הניתנת לה בסעיף 6(ב) לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ינהגו בה כך:

(1) אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)1 — תהיה זכאית לדמי לידה נוספים לתקופת ההארכה, אך לא ליותר מארבעה שבועות;

(2) אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)2 או 98(ב) — תהיה זכאית לדמי לידה

תהיה מיום הלידה; הל היום הקובע בתקופת המחצית הראשונה האמורה או ביום הלידה, תחושב התקופה שבעדה ישולמו דמי הלידה מן היום הקובע.

(ב) הגישה המבוטחת תביעה לדמי לידה לפני יום הלידה, יראו לענין סעיף זה את יום הלידה המשוער כיום הלידה.

9. בסעיף 102 לחוק העיקרי, במקום "בתקנות —" יבוא "בתקנות הוראות וכללים להגשת תביעות ודרכי הוכחתן לענין סימן זה, וכן —".

תיקון סעיף 102

10. בסעיף 114 לחוק העיקרי —

תיקון סעיף 114

(1) האמור בו יסומן (א), והסיפה המתחילה במלים "אולם אם נפטר" — תימחק;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) לא תשולם קיצבת ילדים אלא בעד ילד שחי שבעה ימים לפחות או שיצא מבית החולים.

(ג) נפטר ילד שבעדו שולמה קיצבת ילדים, ימשיכו בתשלום הקיצבה שלושה חדשים מתום החודש שבו נפטר."

11. אחרי סעיף 139 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 139 ב

139ב. על אף האמור בסעיף 230, הרואה עצמו נפגע מקיוון מס הכנסה כנגד קיצבת ילדים לפי סעיף 139(ב) או מעיכוב תשלום קיצבת ילדים לפי סעיף 139א בשל אי הגשת דין וחשבון לפקיד השומה, רשאי

"ערעור"

דברי הספר

ביום האחרון של החודש שבו נפסקת הזכאות, אולם אם נפטר ילד שבעדו שולמה קיצבת ילדים, ימשיכו בתשלום הקיצבה שלושה חדשים לאחר הפטירה."

מוצע שהזכאות לקיצבת ילדים תיווצר רק אם הולד יצא חי מבית החולים או שנשאר בחיים שבעה ימים לפחות בהיותו בבית החולים. זאת כדי למנוע תשלום קיצבת ילדים בעד ילד שנפטר סמוך ללידתו, כאשר למעשה לא חל כל שינוי בהרכב המשפחה ובהור צאותיה. תשלום קיצבת ילדים במקרה כאמור גורם גם עגמת נפש למשפחות שלעיתים קרובות מביעות תרעומת על כך.

11. לפי סעיף 139(ב) לחוק העיקרי המוסד רשאי לקזז כנגד קיצבת ילדים המגיעה לזכאי או לכל אדם אחר מכוח הזכאי — מס הכנסה שהזכאי חייב בו לפי פקודת מס הכנסה, ובלבד שלא יקוון סכים שיפחית את תכנסתו של אדם לפי חישוב חדשי מן הסכומים הנקובים בסעיף 8 לחוק הגנת השכר, התשי"ח—1958, לפי הענין.

סכום מס הכנסה שקוון כאמור יועבר לאוצר המדינה לזיכוי חשבון מס הכנסה של הזכאי לקיצבה.

סעיף 139א לחוק העיקרי קובע לאמור:

מוצע שדמי הלידה ישולמו בדרך כלל החל מ"היום הקובע" שהוא לרוב יום הלידה. ואולם אם הפסיקה המבוטחת לעבוד לפני יום הלידה המשוער, כי או, אם היא זכאית לדמי לידה עבור 12 שבועות, תתחיל תקופת התשלום מהיום ה-42 שלפני תאריך הלידה המשוער (כלומר, החל ממועד תחילת המחצית תקופת הזכאות), ואם היא זכאית לדמי לידה עבור 6 שבועות, תתחיל הזכאות מהיום ה-21 שלפני תאריך הלידה המשוער. הל יום הפסקת העבודה תוך המחצית שלפני הלידה — ישולמו דמי הלידה מיום הפסקת העבודה כאמור.

כתוצאה מתיקון זה, לא ייווצר מצב, שבו מיצתה מבוטחת את דמי הלידה המגיעים לה עוד בטרם ילדה למעשה.

9. התיקון המוצע יאפשר להתקין תקנות בדבר הגשת תביעה לקיצבת לידה ודרכי הוכחת הזכאות.

10. סעיף 114 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"תקופת הקיצבה

114. קיצבת ילדים תשולם בעד התקופה המתחילה באחד בחודש שבו נוצרה הזכאות לקיצבה והמסתיימת

לערער על כך רק לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו פעל פקיד השומה, ופקיד השומה יהיה המשיב בערעור; על ערעור כאמור יחולו הוראות סעיפים 153 עד 158 לפקודת מס הכנסה³, בשינויים המחוייבים.

תיקון סעיף 143

12. בסעיף 143(ד) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) קיצבת לידה;

(5) תשלום מיוחד לפי סעיף 103ב."

תיקון חוק עבודת נשים, התשי"ד—1954

13. בסעיף 6 לחוק עבודת נשים, התשי"ד—1954, סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יסומנו (ה) ו-(ו) כסדרם, ובמקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) חופשת הלידה היא שנים עשר שבועות, מהם ששה שבועות או פחות מזה, כרצון העובדת, לפני יום הלידה המשווער והשאר אחרי יום הלידה.

(ג) עובדת שילדה בלידה אחת יותר מילד אחד ובתום חופשת הלידה של שנים עשר שבועות היו בהיים שני ילדים לפחות, שגולדו באותה לידה, זכאית להאריך את חופשת הלידה בשבועיים נוספים.

(ד) עובדת שהילד אשר ילדה חייב להישאר בבית החולים או לתזור לבית החולים לאישפוז, תוך תקופת חופשת הלידה כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג), לתקופה העולה על שבועיים, זכאית לאחת מאלה:

(1) להאריך את חופשת הלידה עד תום תקופת האישפוז, אך לא ביותר מארבעה שבועות, ובלבד שחופשת הלידה לא תעלה בסך הכל על ששה עשר שבועות;

(2) לפצל את חופשת הלידה כך ששלושה שבועות יהיו בתכופ אחרי יום הלידה ויתרת החופשה תהיה אחרי היום שבו הילד יעזוב את בית החולים;

לא יהיה תוקף לבחירה לפי סעיף קטן זה אלא אם כן העובדת הודיעה עליה בדרך, במועד ולמי שקבע שר העבודה והרווחה בתקנות."

דברי הסבר

המוסד לביטוח לאומי יכול לטעון בשם פקיד השומה, שבידי הנתונים המסבירים את הצורך בקיוו או כע"י כוב. זאת ועוד: בהתאם לפקודת מס הכנסה, בית המשפט המחוזי הוא הערכאה הדנה בעררים על החלטות פקיד השומה, לפיכך, מוצע השינוי שבסעיף זה.

סעיף 12 סעיף 143 לחוק העיקרי קובע, בין היתר, כי לא יינתנו לאדם קיצבאות שונות לפי החוק בעד פרק זמן אחד.

מוצע להבטיח תשלום קיצבת הלידה, ובנסיבות האמורות בסעיף 103ב לחוק העיקרי — גם תשלום קיצבה חדשית מיוחדת בעד הילוד, בנוסף לתשלומים אחרים הניתנים בעד אותו פרק זמן. לפיכך, קיצבת הלידה והקיצבה המיוחדת ישולמו בנוסף לקיצבת ילדים, לקיצבת שאירים, לקיצבת תלויים ולדמי לידה.

עיקוב תשלום קיצבת ילדים

139א. לא הגיש הוכאי לקיצבה דין וחשבון על הכנסתו למוסד לפי חוק זה או לפקיד השומה לפי פקודת מס הכנסה ולפי תקנותיהם, רשאי המוסד, לפי כללים שיקבע השר — בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, לעכב את תשלום קיצבת הילדים, כולה או חלקה; הוגש הדין וחשבון כאמור, ישלם המוסד את הסכומים שעוכבו."

בהתאם לסעיפים 230 ו-231 לחוק העיקרי, הסמכות הייחודית לדון ולפסוק בתובענות הנובעות מהחוק העיקרי הינה בידי בית הדין לעבודה, ופקיד השומה אינו צד בהליכים אלה. אולם כשמדובר בקיוו או בעיכוב קיצבת ילדים לפי הוראות פקיד השומה בשל חוב למס הכנסה או בשל אי הגשת דו"ח לפקיד השומה, אין

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון), התשמ"ד—1984

1. בסעיף 1 לחוק עידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א—1980¹ (להלן — החוק העיקרי), במקום פסקה (1) יבוא:
- "(1) שיפור מאזן התשלומים של המדינה על ידי פיתוח יצוא חקלאי והקטנת יבוא תוצרת חקלאית;"
2. בסעיף 4 לחוק העיקרי —
- (1) בהגדרת "יצרן חקלאי", בפסקה (2), אחרי "קילוף" יבוא "החסנה";
- (2) במקום הגדרת "תכנית זוטא" יבוא:
- "תכנית זוטא" — תכנית שהיקף ההשקעות בה אינו עולה על שני מיליון שקלים; סכום זה יעודכן באחד באפריל ובאחד בספטמבר של כל שנה על פי השינוי במדד המחירים לצרכן מן המדד להודש אפריל 1982 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;"
- (3) בהגדרת "מפעל חקלאי", בסופה יבוא "בין שהם בבעלותו ובין שהם ציוד להשכרה בידו";
- (4) בהגדרת "תוצרת חקלאית", המלים "המיועדים בעיקרם ליצוא" — יימחקו;
- (5) אחרי הגדרת "תשתית" יבוא:
- "ציוד להשכרה" — מכונות וציוד אחר המיועדים לשימוש בחקלאות, למעט רכב מנועי כמשמעותו בפקודת התעבורה², שהוכח למנהל כי —
- (1) הם הושכרו לראשונה למפעל חקלאי מאושר לפני תום התקופה לביצוע התכנית כפי שנקבעה בכתב האישור של אותו מפעל;
- (2) בכתב האישור של המפעל השוכר צויין שהוא ישכור מכונות או ציוד מן הסוג ששכר;
- (3) הם לא נמכרו, לא הושכרו ולא הושאלו לפני שהושכרו לראשונה כאמור בפסקה (1), ואם הובאו לישראל כשהם משומשים — לא היה בהם שימוש קודם בישראל והמינהלה אישרה את השימוש בהם לענין ביצוע התכנית המאושרת;"

דברי הסבר

להסיר מגבלות ואילוצים אשר פגמו בכוונה המקורית של עידוד החקלאות, לפשט ולשפר הליכים מינהליים מסובכים שנקבעו מחמת פשרות שנתקבלו בעת הדיון על החוק, ליישם לקחים מנסיון מעודכן של ביצוע החוק, ולתקן שיבושים והשמטות.

חוק עידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א—1980, עבר תקופת הרצה ונסיון. בהסתמך על הנסיון מוצעים בזה מספר שינויים בחוק, מתוך מגמה ברורה להשוות את תנאי העידוד לחקלאות עם תנאי העידוד למשקיעים על פי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט—1959, וחוק עידוד תעשייה (מסים), התשכ"ט—1969,

1. ס"ח התשמ"א, עמ' 56.

2. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

3. בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום "רשאים למנות למינהלה נציג ציבור מקרב נציגי הארגונים" יבוא "ימנו למינהלה שני נציגי ציבור על פי המלצת נציגי הארגונים".
- תיקון סעיף 9
4. בסעיף 10 (א) (1) לחוק העיקרי, המלים "לכל שנת תקציב במסגרת תקציב המדינה" — יימחקו.
- תיקון סעיף 10
5. בסעיף 17 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) מבקש שהוא חבר אגודה שיתופית שהיא מושב שיתופי, מושב עובדים או כפר שיתופי, או מתגורר בתחומי אגודה כאמור, לא יגיש למינהלה בקשה לאישור תכנית אלא באמצעות האגודה; אולם מבקש שהיה חבר באגודה שאין לה ועד, או שהועד שלה מזניה את עניניה או אינו פעיל, יהיה רשאי להגיש במישרין למינהלה בקשה לאישור תכנית."
- תיקון סעיף 17
6. בסעיף 19 (ג) לחוק העיקרי, אחרי "מפקיד שומה" יבוא "או מרואה חשבון".
- תיקון סעיף 19
7. במקום סעיף 24 לחוק העיקרי יבוא:
- "שיעור המענק 24. המענק יהיה בשיעור מן המחיר המקורי של מפעל חקלאי מאושר, למעט הוצאות לרכישת הקרקע, ושל הציוד להשכרה, כמפורט להלן:
- (1) מענק השקעה — 15% או שיעור גבוה ממנו שקבעו השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, בין דרך כלל ובין לאזור או לענף חקלאי פלוני;
- (2) מענק הישבון — 5% או שיעור גבוה ממנו שקבעו השרים באישור ועדת הכספים של הכנסת."
- החלפת סעיף 24
8. בסעיף 27 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ואולם למבקש שבקשתו הוגשה במישרין מכוח האמור בסעיף 217(ב) יינתן המענק במישרין".
- תיקון סעיף 27
9. בסעיף 31 לחוק העיקרי, בסוף פסקה (1) יבוא "ואולם מפעל חקלאי מאושר שהוכיח להנהלת דעתו של פקיד השומה כי בשנת המס 1981 או לאחריה רכש נכס חדש לשימוש במפעל החקלאי יהיה זכאי לניכוי פחת לגבי אותו נכס בשיעור שנתי של 50%".
- תיקון סעיף 31
10. בסעיף 33 לחוק העיקרי —
- (1) בסעיף קטן (ג), במקום "35%" יבוא "30%";
- (2) בסעיף קטן (ד), במקום "17%" יבוא "22%" ובמקום "מ-35%" יבוא "מ-30%".
- תיקון סעיף 33
11. אחרי סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:
- א33. הודיע המבקש בבקשתו שהוא מוותר על כל הטבה אחרת לפי פרק זה, יהיה זכאי למענק נוסף בשיעור 6% מן המחיר המקורי."
- הוספת סעיף א33

12. אחרי סעיף 42 לחוק העיקרי יבוא :

42א. המבקש אישור רשאי לוותר על ההטבות לפי חוק זה כולן או מקצתן, במלואן או בחלקן.

"ויתור"

42ב. (א) מעסיק כמשמעותו בחוק מס מעסיקים, התשל"ה—1975,³ שהוא בעל אישור יהיה פטור ממס לפי החוק האמור בשל הכנסת עבודה ששילם בביצוע התכנית המאושרת.

פטור ממס
מעסיקים

(ב) הפטור לפי סעיף זה יינתן לתקופה שמן החודש שבו הופעלה התכנית ועד תום המש שנים מהשנה שלאחר ההפעלה.

13. בסעיף 46 לחוק העיקרי, במקום "למעט הסמכויות הנתונות לו על פי סעיף 20 והסמכות לכהן" יבוא "למעט הסמכות לכהן".

תיקון סעיף 46

3 ס"ח התשל"ה, עמ' 128.